

AKRAN ZORBALIĞI

Bir birey ya da grup tarafından savunmasız olan bir kişiye karşı yapılan, fiziksel veya psikolojik sonuçları olan ve süreklilik arz eden bir saldırıdır.

AKRAN ZORBALIĞI DAVRANIŞ ÇEŞİTLERİ

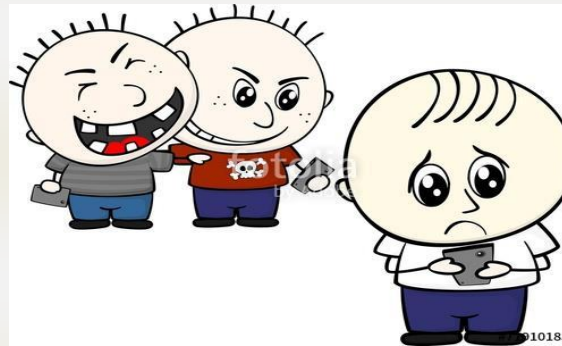
Fiziksel	İtme, vurma gibi fiziksel nitelikli davranışlar yoluyla ortaya konulan istismarı ifade etmektedir. Tekme atma- Çelme takma- Tokat atma Yumruk atma - tükürme, hırsızlık. Kesici aletlerle, ateşli ve patlayıcı silahlarla saldırma veya korkutma vb.
Sözel	Sözel olarak tehdit etme Bedensel özellikleriyle alay etme - Dış görünüşüyle; konuşma tarzı ya da şivesiyle alay etme - Adı ya da soyadıyla dalga geçme; küçük düşürücü isimler (lakap) takma - Küfür etme vb.
Sosyal Yalıtım / Dışlama	Oyuna ve çeşitli etkinliklere almama - Grup dışına iterek yalnızlığa terk etme - Görmezden gelme, yok sayma - Diğer öğrencilerin de konuşmasını ve arkadaşlık yapmasını engelleme Hakında dedikodu yapma ve söylenti çıkarma - İftira atma ve çeşitli yerlere çirkin yazılar yazma vb.
Siber Zorbalık	Bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak İnternet üzerinden kişiye hakaret etme, kişinin rızası olmadan fotoğraflarını yayınlama, sürekli rahatsız etme,- Kişilerin şifrelerini ele geçirmek, vb.
Kişisel Eşyalara Zarar Verme	Eşyalarını ya da yiyeceklerini zorla alma -Kantinden zorla bir şeyler ısmarlatma - Para ya da eşyalarını çalma - Eşyalarına kasıtlı olarak zarar verme - Defter ya da kitaplarını karalama ya da üzerlerine kötü şeyler yazma - Ödünç alınan para ya da eşyayı geri vermem

Akran zorbalığının nedenleri üç ana başlık altında incelenmektedir.

•**Bireysel nedenler:** Genellikle bu öğrenciler arkadaşlarına karşı saldırgan bir tutum içindedirler. Diğerleri üstünde güçlü ve baskın olma ihtiyaçları çok plandadır. Zorbaliğe uğrayan öğrencilerle çok az empati kurarlar.

•**Ailesel nedenler:** Bakımını üstlenen kişi ya da kişiler çocuğun saldırgan davranışlarına izin verici tutumlar sergileme önemli bir etkidir. Eğer bakımını üstlenen kişi ya da kişiler çocuğun akranlarına, kardeşlerine ve yetişkinlere karşı sergilediği şiddet içeren davranışlara kesin sınırlandırmalar getiremiyorsa, izin verir bir tutum sergiliyorsa, çocuğun saldırganlık düzeyi artacaktır.

•**Okula ait nedenler:** Okul ortamında yetersiz denetimleri nedeniyle okullarda zorbalık eylemleri artmaktadır.

ZORBALIĞIN YOL AÇTIĞI SORUNLAR

a) Ruhsal Sorunlar

Akran baskısına uğramış kişilerin verdiği en genel ruhsal tepkiler arasında; huzursuzluk, tekrarlayan çağrışımsız anılar, panik ve gerginlik hissi ve konsantre bozukluğu sayılmaktadır. Zorbaliğin yol açtığı ruhsal sorunlar:

- Var olan sorunların daha çok artması
- Uyku sorunları
- Geceleri altını ıslatma
- Depresyon
- Okul fobisi
- İntihar düşünceleri ve girişimi

b) Akademik Sorunlar

Zorbaliğe uğrayan öğrenciler sıklıkla okuldan korkarlar, okulu güvensiz ve mutsuz bir yer olarak algırlar. Zorbaliğin yol açtığı akademik sorunlar:

- Ders başarısında düşme
- Konsantrasyon kaybı
- Ders içi uyumsuzluk
- Okul reddi

c) Sosyal Beceri Sorunları

Zorbaliğin yol açtığı sosyal beceri sorunları:

- Düşük benlik saygısı ve azalmış kendine güven
- Arkadaşları tarafından ihmal edildiği duygusu
- Güvensizlik ve içine kapanıklık
- Utangaçlık

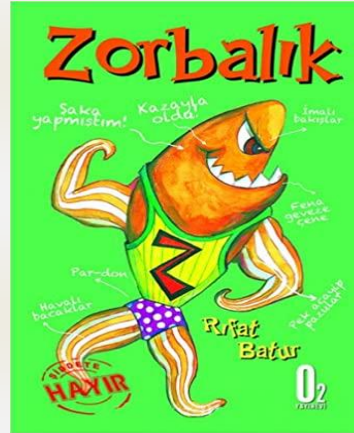
AKRAN ZORBALIĞI İLE BAŞA ÇIKMA YÖNTEMLERİ

EĞİTİMCİLER OLARAK NELER YAPABİLİRİZ?

1. Zorbalık konusunda sınıf rehberliği ve bireysel görüşmelerde öğrencileri bilgilendirin.
2. Zorbalığa maruz kaldıklarında sizinle paylaşabilecekleri konusunda onları cesaretlendirin.
3. Her öğrencinin fikri ve onayını aldığınız "ortak bir dil", yeni sınıf kuralları, ders kuralları belirleyin.
4. Zorbalık yapan öğrencilerinin davranışının altında yatan sebebi anlamaya çalışın. Bu konuda rehber öğretmenlerle eşgüdümlü çalışabilir. Öğrencinin takibini sağlayabilirsiniz.
5. Belirli aralıklarla "empati" kurma çalışması yapın. Yaş grubunu dikkate alarak video-film, örnek olay metni, karikatür, drama gibi araçları kullanarak "siz olmasaydınız' ne yapardınız? ; Ne hissederdiniz? ; Bu senaryoyu yeniden yazalım; ne gibi değişiklikler olurdu? " gibi sorular sorarak süreci yürütebilirsiniz.

6. Öğrencilere öfkelerini kontrol etmeye yönelik teknikler öğretilmesi zorbalığı azaltmada etkili olacaktır
7. Öğrencilerin akranları ile yapıcı-olumlu ilişkiler kurma becerilerini geliştirmek amacıyla birlikte sosyal ve kültürel etkinlikler planlama, grup dayanışması, işbirliği geliştirme gibi becerilerini artırmaya yönelik çalışmalar yapılabilir.

8. Türü ne olursa olsun okulda zorbaca eylemlerin kabul edilemez olduğu vurgulanmalı, zorbalıkla baş edebilmek için gerekli önlemleri de içeren okul kurallarının geliştirilmesi ve bu sürece öğrencilerinde katılımı sağlanmalıdır.
9. Okul zorbalığı konusunda aileler bilgilendirilmeli, müdahale sürecine anne ve babaların katılımı sağlanmalıdır. Zorbalar ve kurbanları için gerektiğinde bireysel danışma hizmeti sunulmalıdır.

AKRAN ZORBALIĞI (ÖĞRETMEN BROŞÜRÜ)

AYTEN TEKİŞİK ORTAOKULU

REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA
SERVİSİ

BARIŞ MANÇO CAD. NO:40 BALGAT/ANKARA